

Samarbeidsforum for helikopter- sikkerhet på norsk kontinentalsokkel

c/o Luftfartstilsynet
Postboks 243,
NO-8001 Bodø
Besøksadresse:
Sjøgata 45-47, Bodø

Telefon: 75 58 50 00
Telefaks: 75 58 50 05
rune.saethre@helikoptersikkerhet.no
www.helikoptersikkerhet.no

Medlemmer av Samarbeidsforum for
helikoptersikkerhet på norsk kontinentalsokkel

Referent:
Rune Sæthre

Møteleder:
Ørnulf Lien

Møtedato
20.06.2019

Møtereferat

Heldagsmøte i Samarbeidsforum for helikoptersikkerhet på norsk kontinentalsokkel 20.06.2019

Møtet ble holdt på Scandic Airport Hotel Stavanger.

Konstituert leder av Samarbeidsforum, Ørnulf Lien ønsket velkommen.

1. Gjennomgang av dagens agenda.

Ingen kommentarer – agenda godkjent.

2. Gjennomgang av referat fra møtet i SF 14. mars 2019.

Referat fra møtet 14. mars 2019 ble godkjent uten kommentarer.

3. Ulykker og hendelser.

Runar Mathiesen, SHT informerte.

Ingen relevante hendelser siden sist møte i SF.

Det ble informert om følgende:

- Tilrådninger etter Turøy-ulykken – Noen tilrådninger er fremdeles åpne, noen detaljer gjenstår før disse lukkes. Man ser det som mulig å legge ut informasjon om Turøy-ulykken på forumets Dropbox.
- Girboks-design – Airbus har hatt møte med SHT angående ny design.
- Barentsburg-ulykken – rapporten er nå ute på ekstern høring.
- Innlandshelikopter – det har vært mange hendelser i forbindelse med innlands-operasjoner.

Rune Sæthre, LT informert om statistikk ulykker/hendelser.

Medlemmene av SF oppfordres til å foreslå hva som skal presenteres, og det er ønskelig at man får til en presentasjon der spesielt helikopteroperatørene kommer med innspill om hva som bør presenteres. Presentasjonen bør ha format i form av en standard-rapport som hovedsakelig viser trender.

Konklusjon: Punktet tas til orientering.

4. Regelverk/orienteringssaker.

Status regelverks-/orienteringssaker.

Ørnulf Lien, LT foretok en gjennomgang av status.

Ny Basic Regulation: Det er utgitt en ny basic regulation, Regulation (EU) 2018/1139. Denne skal vedtas i Stortinget, og vil bli implementert i Norge ved ny forskrift høsten 2019. Det vil bli vurdert om det er hensiktsmessig å benytte den nye muligheten til «opt-in» for operasjonstyper som i dag ikke omfattes av EASA regelverket, så som SAR, brannslukking, kystvakt. Da kan hele eller deler av EASA regelverket benyttes.

HOFO. EFTA-komiteen setter dette opp som et agenda-punkt til hvert møte, men EU-kommisjonen stryker dette.

Nasjonal HOFO. Dette blir så langt som mulig håndtert som om det var et rent regelverk fra EASA, men med det norske tillegg i BSL D 2-3.

Høring Havvind-prosjektet, Tampen. Det vil bli gjennomført en høring angående prosjektet.

Fortolkning av SPA.HOFO.120. Luftfartstilsynet mener det har, etter innføring av SPA.HOFO, blitt utført en feiltolkning med hensyn til bruk av uttrykkene «cloudbase»/«ceiling». LT har henvendt seg til EASA for å få rettet opp feilen, men EASA har gitt et foreløpig negativt svar.

Forskrift om statsluftfart. Denne vil i utgangspunktet omhandle hvordan regulere luftfart angående toll, politi, SAR, NLF redningstjeneste, brannslukking, m.fl. Forskriften vil ikke gjelde Luftforsvarets bruk av sivile helikopter. Driftstillatelse vil bli påkrevd. LT indikerte at statsluftfart bør betraktes som en siste utvei dersom en operasjon ikke kan reguleres etter ordinære CAT/SPO regler.

BSL D 1-8. Gjelder i dag flyging med en-motors luftfartøy i øde områder og på Svalbard. Det arbeides med ny forskrift, som også blant annet skal gjelde «annen passasjertransport med helikopter over åpne havstrekninger». Forskriften vil inkludere sikkerhetskritiske ruter og område-regler.

BSL D 2-4. Det har vært avholdt møte med operatørene angående flyge- og arbeidstidsbestemmelser på helikopter.

Ytelsesberegning og vindkomponent. Det vil bli innført nye retningslinjer som en prøveordning frem til 01.05.2020.

Sjøgangsbegrensning: Det har vært en ny evaluering omkring dette den 13.05.2019. Innføres som en permanent ordning og det vil bli gitt ut AIC.

Konklusjon: Punktet tas til orientering.

5. Orientering fra siste møte i R.COM.

Ørnulf Lien, LT informerte.

Jim Urianstad, Bristow vil overta som representant for Tor-Andreas Horne.

Det har vært en bedring av sikkerhetsnivået i forbindelse med helikopteroperasjoner.

Det ble informert om Rotorcraft Safety Roadmap. Det ble spesielt nevnt Workstream 9 som omhandler Continued Aviation Education.

Det ble informert om European Safety Promotion Network Rotorcraft (ESPN-R).

European Plan for Aviation Safety (EPAS) er et styrende dokument for EASA, og R.COM er her høringsinstans.

Det ble også foretatt en gjennomgang av forskjellige oppgaver som EASA utfører.

Konklusjon: Punktet tas til orientering.

6. Orientering Avinor.

Stein L. Clason informerte om arbeidet i Avinor.

Offshore Transition Altitude: Dette ble innført i dag, og ble publisert gjennom NOTAM. Alle høyder mellom MSL og 7000' blir tilgjengelige, og man unngår i stor grad «gapet» som tidvis oppstår på grunn av overgang fra QNH til Flightlevel. Det vil bli publisert i AIP oktober 2019.

Locator Indicator: ENJS-Johan Sverdrup og ENWF-Valhall Flanke West. Disse publiseres i gjennom NOTAM 18.07.2019. Det vil bli nye locator indicators for Huldra, Ekofisk H, og Valhall QP. Det er en del utfordringer med søknad om koder via webskjema hos Luftfartstilsynet.

Utvidelse CAS Nordsjøen: Forventes Q2-2020.

Nye kyststruter: Forventes publisert Q4-2020.

AIP Helicopter Manual: Krav til pålogging er fjernet, slik at denne skal nå være åpen for alle. Adressen er avinor.no/ais. Manualen oppdateres fortløpende.

Prosedyre for flyging til Korpffjell: Det ble gjort gjenbruk av sjekkpunktene som ble benyttet ifm. operasjon til Gjøkåsen. Operasjonen er avsluttet og prosedyrene vil bli fjernet fra AIP

Nye ASR/QNH-områder i Barentshavet: Dagens ASR dekkes ikke i øst, og områdene forventes publisert Q1-2020.

Norne ADS-B (inkl. Aasta Hansteen): Her er det satt opp en sensor på Norne og en på Aasta Hansteen. Utfordringer på Norne. Forventes etablert Q1-2020.

Satellittbasert ADS-B Barentshavet: Prosjektet er etablert, forventes Q2-2020.

Dispensasjon fra krav til ADS-B for AS-332L/L1: Det er fremdeles en stor utfordring for Avinor å avvikle trafikken på Valhall, helikopter som er stasjonert der mangler ADS-B. Avinor har ikke fått tilbakemelding fra CHC Helikopter Service om når det kan forventes at shuttle-helikopter får ADS-B. Det er behov for en gjennomgang av dispensasjon som har blitt gitt.

Prosjekt Tampen HFIS: Måldato for prosjektet er satt til januar 2020. Det gjenstår en plan for trening og opplæring av personell, en midlertidig plan, og søknad til Luftfartstilsynet.

Konklusjon: Punktet tas til etterretning.

7. Orientering IOGP Aviation Sub-Committee.

John Arild Gundersen, NOG informerte.

IOGP omfatter ca. 60% av alle olje og gass-rigger internasjonalt. Equinor og Aker BP er de 2 norske aktørene.

Det ble foretatt en gjennomgang av Joint Industry Project (JIP) for Aviation Focus Areas. Følgende punkter ble nevnt:

- Evidence Based Training (EBT)
- Eye-tracking
- Human Hazard Analysis

Innen utgangen av 2019, skal det allokeres økonomiske midler til JIP. Helioffshore og IOGP har gjensidig medlemskap.

Konklusjon: Punktet tas til orientering.

8. Orientering HSS-4.

John Arild Gundersen, NOG informerte.

Det har nettopp vært et møte i styringskomiteen, men intet arbeid har blitt gjort på hvilken metodikk som skal brukes. Neste møte skal være i oktober 2019.

Konklusjon: Punktet tas til orientering.

9. Orientering om revisjon av NOG's retningslinjer.

John Arild Gundersen, NOG informerte.

Det ble informert om revisjon av følgende retningslinjer:

- NOG-064: Det vil muligens bli en oppdatering av denne
- NOG-066: Det vil bli en oppdatering av denne Q3-2019
- NOG-074: Dette er egne retningslinjer, som er en del av NOG's dokumentstyringssystem. Den er direkte forankret, og eies av oljeselskapene.

Konklusjon: Informasjonen tas til orientering.

10. Sammensetning og arbeidsmåte i SF, inkl. henvendelse fra fagforeninger om deltakelse.

NOG har synspunkter på sammensetning og arbeidsmåte, mer rundt dette vil bli gjennomgått på neste møte i Samarbeidsforum.

Konklusjon: Ikke behandlet

11. Orientering BSL D 5-1..

Ørnulf Lien og Armann Norheim, LT orienterte.

Ørnulf Lien foretok en gjennomgang av endringer og nye krav, i forhold til gammel BSL D 5-1. Veiledningen vil bli sendt ut på en «mini-høring» med kort tidsfrist.

Det ble poengtert at krav til NDB ikke lengre står som spesifikt krav i forskriften, men at forslaget om å fjerne kravet nå for å erstatte det helt med områdenavigasjon basert på GNSS, er prematurt. Det ble vist til flere episoder med forstyrrelse av GNSS signaler i den senere tid.

Armann Norheim foretok en grundig gjennomgang av forskriftens §16, som omhandler sklisikkerhet. Det ble redegjort for bakgrunnen for å gå fra å bruke begrepet 'friksjon' til 'sklisikkerhet'. Hensikt og mulige fordeler ble belyst. Det ble videre gjort klart at det kreves endringer i praksisen for å dokumentere at dekk tilfredsstiller kravene og at sklisikkerhet i prinsippet er en innebygd egenskap, kombinert med gode vedlikeholdsrutiner. Industrien oppfordres til å bidra til å etablere en standard for dette.

Konklusjon: Tas til orientering.

12. Eventuelt.

Ingen innmeldte saker.

13. Neste møte.

- 12. september 2019

Påfølgende møter 2019:

- 21. november. Har blitt flyttet fra 28. november pga. internuke i Luftfartstilsynet.

Rune Sæthre
Sekretær Samarbeidsforum

Til stede:

Rune Sæthre (LT), Ørnulf Lien (LT, observatør), Sven Ove Retland (LT, observatør), Armann Norheim (LT, presentasjon), Bryn Kalberg (Ptil), Erling Munthe-Dahl (Norsk Olje og Gass), John Arild Gundersen (NOG), Jim Urianstad (Bristow), Øyvind Jonassen (Norges Rederiforbund), Stein Clason (Avinor), Øyvind Volley (NFF), Petter Walhovd (NF), Runar Mathisen (SHT), Tom Stian Beitland (NHF), Ole M. Løge (CHC).

Kopi:
Luftfartsdirektøren, Samferdselsdepartementet